

JAARVERSLAG 2020

vereniging vrienden
van de plantage

Het jaar 2020 was een uitzonderlijk jaar waarin voor het eerst in de geschiedenis van de vereniging een aanzienlijk deel van de geplande activiteiten niet konden worden uitgevoerd, of alleen konden uitgevoerd in aangepaste vorm.

Het coronavirus zette heel Nederland (en de rest van de wereld) vanaf eind maart op slot, waardoor ook het culturele leven grotendeels tot stilstand kwam. Gelukkig kwam er enige verlichting in de zomer en het najaar, waardoor enkele activiteiten toch konden worden gerealiseerd, maar over het algemeen was 2020 een teleurstellend jaar.

Bestuur & beleid

In de loop van 2020 heeft onze secretaris Willem Campschreur aangegeven het bestuur te willen verlaten vanwege regelmatig verblijf elders. Naarstig is op zoek gegaan naar uitbreiding van het bestuur en drie leden waren bereid tot het bestuur toe te treden, te weten Tom Schulpen, Jeroen Robbertsen en Evelien de Jong. Helaas heeft Evelien de Jong zich na enkele maanden moeten terugtrekken vanwege te drukke werkzaamheden. Formele bevestiging van de nieuwe bestuursleden moet nog in de ledenvergadering volgen.

Het bestuur heeft in 2020 driemaal in de oude samenstelling en driemaal in de nieuwe samenstelling vergaderd, waarvan de laatste tweemaal via Zoom vanwege de corona beperkingen.

Besloten werd om de aangekondigde contributieverhoging pas in 2021 te laten ingaan vanwege het geringe aantal activiteiten in dit Coronajaar.

Het project Jong in de Oorlog lijkt op afzienbare termijn zijn voltooiing te vinden. De hiervoor gereserveerde gelden blijven gereserveerd.

In dit bijzondere jaar heeft het bestuur buitengewoon veel aandacht besteed aan mogelijkheden om activiteiten binnen de beperkingen van de Coronamaatregelen (die voortdurend veranderden) toch activiteiten te organiseren. Het filmfestival was gepland vóór de maatregelen ingingen. De poëzieprijs werd georganiseerd met inachtneming van de vereiste sociale afstand, en een aantal activiteiten zijn georganiseerd in de buitenlucht.

In het vervolg van dit jaarverslag wordt hier nog verder op ingegaan. Na de verscherping van de maatregelen in de herfst is besloten waar mogelijk en zinvol via ZOOM virtuele bijeenkomsten te organiseren. Omdat er snel geschakeld moest worden bij een steeds veranderend overheidsbeleid is een professionele email nieuwsbrief opgezet om de leden snel te kunnen inlichten over (veranderingen in) geplande activiteiten.

Cees van Ede, die samen met Jos van Hest de literaire activiteiten organiseerde, heeft zich in 2020 hieruit teruggetrokken. We zoeken naar vervanging. Eind maart bereikte ons het bericht dat ons lid en onze oud-penningmeester Fred IJsebrands was overleden. Fred heeft in zijn bestuursperiode veel voor de

Vereniging betekend. Hij heeft de financiële administratie geprofessionaliseerd en ondergebracht in een gedetailleerde spreadsheet, en de contributie-inning ondergebracht in een incassosysteem. De Vereniging profiteert hier nog steeds van.

Zonder samenwerking met andere instellingen uit de buurt zou er lang zoveel niet mogelijk zijn (zie hieronder: 'Activiteiten i.s.m. andere organisaties'). Zij worden bedankt voor de evenementen die samen zijn gerealiseerd. Daarnaast waren er in 2020 weer vele personen bij onze programmering betrokken: Cees van Ede en Jos van Hest (Plantage Poëzieprijs en Literaire Middagen); Lies Janssen en Hetty Krapels (het Plantage Filmfestival), en Lies Ros en Willem Campschreur (het Plantage Gedicht). Verder worden natuurlijk alle artiesten, rondleiders, mensen die lezingen hielden of deelnamen aan discussies van harte bedankt. En dat geldt ook voor organisaties uit de buurt zoals Desmet Studio's, het Freedom Lab, het Luther museum, de Hortus, en Stichting Occo Hofje

Jaarvergadering

Helaas was een jaarvergadering niet mogelijk vanwege het verbod op samenkomsten van meer dan 30 personen. Het is de verwachting dat dit in de loop van 2021 wel kan plaatsvinden. Ter compensatie zijn de jaarstukken van 2019 op de website geplaatst, en zijn de leden daarvan op de hoogte gesteld.

Activiteiten van de vereniging

Plantage Filmfestival

De 17de editie van het filmfestival was gewijd aan de documentairemaakster Marjoleine Boonstra, onder het thema Herinnering – *What keeps mankind alive*. Marjoleine Boonstra maakt films en foto's. Haar films zijn vaak documentaires gemaakt in een ver land, en verhalen hoe mensen zich staande houden in die cultuur.

Filmposter Home away from Home - De werelden van Do Ho Suh (de Zuid-Koreaanse kunstenaar in Londen over zijn ruimtelijke kunstwerken en migrantenbestaan)

Sa Nule doet verslag van een bezoek door Boonstra aan het vluchtelingenkamp Kuplensko in voormalig Joegoslavië. In Sa Nule (Vanaf Nul) worden bewoners van het kamp gevraagd één simpele vraag te beantwoorden: “Wie zie jij in de spiegel?” Home away from home vertelt het verhaal van de Zuid-Koreaanse kunstenaar Do Ho Suh, die voor werk en gezin voortdurend reist tussen Seoel, New York en Londen. Geïnspireerd door zijn heen-en-weer reizen maakt hij kunstwerken die tegelijk minimalistisch en alles bedekkend zijn, met vaak als thema de vraag waar je je werkelijk thuis kan voelen.

Na de pauze werden wederom drie documentaires vertoond: (delen uit) Keep on Stepping (2012), Schitterende collecties (2010) en Haven (2004).

Het filmfestival 2020 vond plaats op 22 februari, het programma liep van 13:00 tot 17:15, gevolgd door gelegenheid tot napraten in de foyer van Desmet voor toeschouwers, organisatoren en documentairemaakster. Een groot deel van het publiek maakte van die mogelijkheid gebruik.

In het Bulletin dat in februari verscheen, was een interview met Marjoleine Boonstra opgenomen.

Voor de pauze kwamen drie documentaires aan bod. Vertoond werden (delen uit) De Dokwerker – Beeld en herinnering (2016), Sa Nule (1996), en Home away from home – De werelden van Do Hu Suh (2019).

In De Dokwerker worden passanten in de omgeving van het beeld, dat herinnert aan de Februaristaking op 25 februari 1941, ondervraagd over hun band met het beeld.

Keep on Steppin' – De man en het meer bevat een serie korte interviews waarin Marjoleine Boonstra mensen ontmoet die een oorlog hebben meegemaakt, een overstroming of iets anders dat hun leven op z'n kop heeft gezet.

Schitterende collecties vertelt het verhaal van de kunstverzamelaars Andries van Wezel, Willem Wolff Beffie en Salomon Slijper. Zij behoren tot de zich emanciperende Amsterdamse Joodse bourgeoisie eind 19de – begin 20ste eeuw.

De film Haven – Omzwervingen in de nacht is in zijn geheel vertoond. De film portretteert het nachtleven in de Amsterdamse haven, een afgezonderde wereld met bijzondere mensen die er leven en werken. De nachtelijke haven is hun koninkrijk.

Het Filmfestival werd afgesloten met een eindgesprek met Marjoleine Boonstra en een discussie met de zaal. Een uitvoerig verslag van het Filmfestival is te vinden op de webpagina van de Vrienden van de Plantage.

Memphisfilms

Memphis Film, een gerenommeerd producent van films en documentaires, heeft het genereuze aanbod gedaan de leden van de Vereniging eind mei gratis toegang te verlenen tot hun producties, waaronder diverse films die relevantie hebben in het kader van 4/5 mei en de herdenking van 75 jaar bevrijding. Het bestuur is graag op dit aanbod ingegaan, vele leden hebben van dit aanbod dankbaar gebruik gemaakt.

De Plantage Poëzie Prijs

De Plantage Poëzie Prijs werd op 19 september voor de 29ste keer uitgereikt, deze maal in de Kerkzaal van het Luthermuseum. De prijs, een initiatief van de Vereniging Vrienden van de Plantage, heeft inmiddels een landelijke uitstraling. Onder de winnaars zijn dichters van naam. Het thema van de prijs was dit jaar: Kringloop. De organisatie was in handen van bestuurslid Liesbeth de Ruijter en dichter/presentator Jos van Hest. De jury werd gevormd door de dichters

Jos van Hest (voorzitter), Gerry van der Linden en Atze van Wieren (winnaar van Plantage Poëzie Prijs 2019 en 2001). De Prijs werd gewonnen door Joop Alleblas met zijn gedicht Het vermoeden van oorlog. De prijsuitreiking werd muzikaal ondersteund door het Thijmen Schouten Trio.

De Kerkzaal van het Luthermuseum is een grote zaal. Met inachtneming van alle Corona-maatregelen konden naast het bestuur, de jury en de genomineerde dichters 45 toeschouwers de prijsuitreiking bijwonen. In verband met de mogelijkheid van een bron- en contactonderzoek was er een registratieplicht en zijn van alle aanwezigen de contactgegevens verzameld en 14 dagen bewaard. Gelukkig zijn die niet nodig gebleken.

Er waren inzendingen van 91 dichters uit Nederland en Vlaanderen met in totaal 174 gedichten. De jury was verrast door de hoge kwaliteit van veel inzendingen. Dat maakte een zorgvuldige beoordeling er niet makkelijk op. De ingezonden gedichten werden geanonimiseerd, en vervolgens beoordeeld door de jury. De jurering verliep getrapt. Elk jurylid droeg 10 gedichten voor die

(1) vielen binnen het thema, en (2) naar het oordeel van dat jurylid een grote poëtische zeggingskracht bezaten. Dit leidde tot 30 gedichten die uitvoerig zijn besproken. Uiteindelijk kwam de jury tot de volgende drie genomineerde dichters: Joop Alleblas (met 'Het vermoeden van oorlog'), Monique Leegwater (met 'Langs landerijen') en Saskia van Leendert (met 'Wat je achterlaat'). Uiteindelijk werd de Plantage Poëzie Prijs toegekend aan Joop Alleblas.

Boven: De kerkzaal van het Luther museum.
Midden: De winnaar Joop Alleblas (rechts) krijgt de prijs uitgereikt. Een foto van de fotograaf Gerrit Alink.
Onder: Het Thijmen Schouten Trio.

De prijsuitreiking werd omlijst door andere poëzie-gerelateerde activiteiten. De juryleden Atze Wieringa, Gerry van der Linden en Jos van Hest lazen elk enkele gedichten voor uit eigen werk. Daarna presenteerden de genomineerden hun gedicht, elke presentatie werd gevolgd door een kort gesprek met juryvoorzitter Jos van Hest.

De jury over 'Het vermoeden van oorlog' van Joop Alleblas

Een 'vol' gedicht, maar niet op een verkeerde manier. Bloemrijk in een haast amechtig ritme en neergezet met een spannend beeldgebruik. Het zijn schrijnende beelden van een vrouw die spoedig dood zal gaan en in de laatste strofe haar plek in een graf gevonden heeft.

De zij in het gedicht dwingt degene die bij haar op bezoek komt haar aftakeling te aanschouwen, drukt hem op de naakte feiten, wijst op haar kuit die 'afgezakte kousen' lijken. Toch wil ze nog wijn drinken, maar al gauw 'vullen haar ogen zich met 'de afwezigheid' van degene die naast haar bed zit. ...

Het gedicht geeft poëtisch de lichamelijke neergang en de boosheid daarover weer, op een niet nadrukkelijke wijze. Het slot is sterk: degene die naast haar sterfbed zat, poetst de 'herfst van haar zerk' maar ziet daaronder nog het 'vermoeden van oorlog.' Ook dan lijkt de strijdbijl nog niet begraven. Denken, zeggen en zien wisselen elkaar op spannende wijze af in dit schrijnende gedicht waarin een duister geheim zich aandient dat we allen in ons dragen wanneer een geliefde ons (te veel?) heeft verwond.

De prijs bestond uit een kunstwerk, gemaakt door de fotograaf Gerrit Alink. Na de prijsuitreiking werd (op gepaste Corona afstand) nog nagepraat met een drankje.

Een uitgebreid verslag van de Plantage Poëzie Prijs 2020 is te vinden op de website van de Vrienden van de Plantage. Daarin zijn de drie genomineerde gedichten opgenomen, tezamen met het uitvoerige juryoordeel.

Het Plantage gedicht

Iedere maand wordt er in de raamvitrine van Desmet Studio's een affiche met een door Jos van Hest geselecteerd "Plantagedicht" gepresenteerd. De layout hiervoor wordt gedaan door Lies Ros, en Willem Campschreur zorgt dat het resultaat bij Desmet in de vitrine terecht komt.

Theater & Literaire middag

Vanwege de Corona problematiek hebben er in 2020 geen theateractiviteiten of literaire middagen plaats gevonden.

Muziek

Het Kobra ensemble

Helaas is het geplande concert van het NESKO (Nederlands Studenten Kamer Orkest) in de kapel van het Occohofje op zondag 22 maart niet doorgegaan vanwege de corona beperkingen.

Wel trad het Kobra ensemble, een 7 leden tellend a capella koor, op in de tuin van het FreedomLab aan de Plantage Middenlaan op zondag 23 augustus. Het Kobra Ensemble bestaat uit 7 jonge dames, die vanaf hun jeugd hun passie voor zingen met elkaar delen, en het prachtige resultaat ten gehore brengen. Ze musiceren samen op internationaal hoog niveau. Hun stemmen combineren

De dames van
het Kobra ensemble
Foto Hugo Rompa

perfect met elkaar tot een expressief organische klank. De zuiverheid en de expressiviteit zijn kenmerkend voor het Kobra Ensemble, even als hun virtuositeit, als direct resultaat van hun harde werk met elkaar, met veel plezier en met zeer bijzondere chemie.

Door het optreden uit te voeren op een grote binnenplaats was het mogelijk om met inachtneming van alle coronamaatregelen toch 53 enthousiaste luisteraars van dit

boeiende programma te laten genieten. Het concert werd besloten met een borrel. Op de website staat de film die door Wouter van der Hoeven werd gemaakt.

Wandelingen & rondleidingen

Theo Thijssen museum en wandeling Jordaan

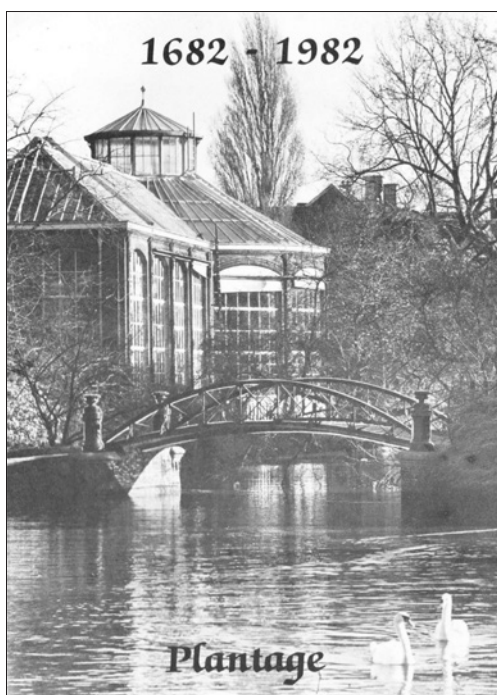
Op 7 maart vertelde Peter-Paul de Baar in het Theo Thijssen museum over het leven van Theo Thijssen, diens armoedige jeugd, leraarschap, schrijversleven en latere carrière als vakbondsman en politicus. De bijna twee uur durende wandeling voerde langs allerlei plekken in de Jordaan waar Thijssen zijn jeugd had gesleten en waar hij vaak later over schreef in zijn jeugdboeken. Er werd van afgezien om de wandeling in 'zwembadpas' te doen.

Historische wandeling

Op 30 augustus is door bestuurslid Joop Hox en Edith de Leeuw driemaal een historische wandeling gehouden. Er was zoveel belangstelling, dat deze wandeling op 6 september driemaal werd herhaald. Vanwege de 1,5 meter corona regel waren grote groepen niet mogelijk, en werd gewerkt met inschrijving en

bijhouden van contactinformatie. Gelukkig bleek die niet nodig te zijn.

In totaal hebben 36 deelnemers de historische wandeling gelopen. Deze wandeling is geïnspireerd op een in 1982 gemaakte wandeling ter gelegenheid van het 300-jarig bestaan van de Plantage. De historische informatie gegeven tijdens de wandeling is sterk uitgebreid. Daarom is de oorspronkelijke route ingekort, en het vertrekpunt is verplaatst van de Hortus naar café Eik en Linde.

De cover van het boekje speciaal uitgebracht bij het 300 jarige bestaan van de Plantage

Arboretum wandeling

De in oktober geplande Arboretum wandeling door het gedenkpark Nieuwe Ooster met een bezoek aan het uitvaartmuseum Tot Zover moest vanwege de corona maatregelen worden afgezegd.

**Wandelboekje
'Een wandeling
door de Plantage'**

Omdat veel activiteiten van de vereniging door de coronamaatregelen beperkt werden, en wandelen tijdens de lockdown periode de meest aantrekkelijke vorm van ontspannen en bewegen is, werd eind 2020 besloten de hierboven genoemde historische wandeling in boekvorm uit te geven.

De brontekst voor dit boekje is de beschrijving van de wandeling door Joop Hox en Edith de Leeuw.

De cover van het wandelboekje 'Een wandeling door de Plantage'

Ons bestuurslid Jeroen Robbertsen verzorgde met zijn bureau ZininVorm de vormgeving en de lay-out en coördineerde alle teksten. Onze oud-secretaris Willem Campschreur vormde samen met Ester Wouthuysen en Erik Hardeman de redactie. Diverse auteurs hebben belangeloos aan dit boekje meegewerkt. Het resultaat is een bijzonder wandelboekje, dat begin 2021 is het wandelboekje bij alle 543 leden thuisbezorgd.

Communicatie

Het Bulletin

Het bulletin is in 2020 slechts tweemaal verschenen. In het februarinummer werd uitgebreid aandacht besteed aan het filmfestival met documentairemaker Marjoleine Boonstra. Daarnaast informatie over de te verwachten activiteiten, waarvan veel helaas niet zijn doorgegaan. Met de beschrijving van het Joods reizigersrestaurant 'Tel Aviv' aan de Nieuwe Prinsengracht gaf Helena van Essen een bijzonder inkijkje in Joodse tradities begin vorige eeuw.

In het septembernummer werd de fotograaf/grafisch ontwerper Gerrit Alink geïnterviewd, de maker van de Plantage Poëzie Prijs 2020. Daarnaast uitgebreid aandacht voor geplande activiteiten, die helaas merendeels geen doorgang

hebben gevonden. En een prachtig verhaal van Willem Campschreur over de 19de-eeuwse plannen voor een rechtstreekse Plantage-Dam boulevard, die (gelukkig) nooit is gerealiseerd. En natuurlijk de vaste column van Joke van de Wey.

Activiteiten i.s.m. andere organisaties

SOOP/ VvdP lezing

Er kon maar één SOOP/VvdP lezing worden georganiseerd en wel op donderdag 27 februari. Yvonne Kroonenberg presenteerde die middag haar nieuwste boek: *God in Amerika*. Kroonenberg woonde op haar 18de een jaar in de Amerikaanse Bible Belt, op basis van een Fulbright beurs. Ze keerde na bijna vijftig jaar terug om te kijken hoe het haar oude hippie-vrienden vergaan was. Ze bleken zonder uitzondering diepgelovig te zijn geworden.

De SOOP/VvdP lezingen worden gepland door een ‘gemengde commissie,’ met leden vanuit de SOOP en vanuit de Vrienden. In maart 2020 ging de ‘intelligente lockdown’ in. De commissie heeft zich beraden of het mogelijk was de lezingen te virtualiseren, bijvoorbeeld via YouTube in een TEDx vorm. Besloten is dit niet te doen. De SOOP/VvdP lezingen zijn informatief, maar ze zijn niet in de eerste plaats educatief bedoeld. Hoofddoel is een ontmoetingsplaats te bieden om buurtgenoten te ontmoeten en daarbij eventueel over de lezing door te praten. Zolang door de corona-maatregelen zo’n samenzijn niet mogelijk is, worden geen SOOP/VvdP lezingen georganiseerd.

Het Plantage Weesperbuurt- feest

Het Plantage-Weesperbuurtfeest dat jaarlijks samen met de Plantage-Weesperbuurtvereniging in juli wordt georganiseerd kon geen doorgang vinden vanwege de corona maatregelen. In overleg met de gemeente is de reeds ontvangen subsidie doorgeschoven naar 2021.

Samenstelling Bestuur & ledenaantal

René Mentink
Liesbeth de Ruijter
Joop Hox
Jeroen Robbertsen
Tom Schulpen

Op 1 januari 2020 telde de Vereniging 528 leden, op 31 december 2020 waren dat er 531 (exclusief bedrijfslidmaatschappen).

vereniging vrienden
van de plantage

Vormgeving: Jeroen Robbertsen
www.zin-in-vorm.nl

zininvorm.
CONCEPT & CREATIE